הִלְכוֹת לוּלָב סִימָן תרמח תרמט

נִגְמַר פִּרְיוֹ, (סז) כָּשֵׁר, וְאִם הָיָה גָּדוֹל (סח) כָּל שֶׁהוּא, כָּשֵׁר:

תרמט דְּבָרִים הַפּוֹסְלִים בְּאַרְבָּעָה מִינִים. וּבוֹ ו׳ סְעִיפִים:

א * [א]כָּל אַרְבָּעָה הַמִּינִים [*] פְּסוּלִים (א) * בְּגָזוּל וּבְגָנוּב, [ב]בֵּין לִפְנֵי יֵאוּשׁ בֵּין (ב) לְאַחַר יֵאוּשׁ, [ג]אֲבָל גָּזוּל וּקְנָאוֹ (ג) בְּלֹא סִיּוּעַ הַמִּצְוָה, * כְּגוֹן (ד) גָּזַל לוּלָב וְשִׁפָּהוּ, (א׳) (ה) כָּשֵׁר, דְּקַנְיֵהּ בְּשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה, (ו) * [ד]וּמִיהוּ לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו. [ה]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּלֹא נִפְסָל גָּזוּל וְגָנוּב (ז) אֶלָּא לַגַּנָּב וְלַגַּזְלָן עַצְמוֹ, * אֲבָל לַאֲחֵרִים כָּשֵׁר (ז) בִּשְׁאָר הַיָּמִים, (ח) חוּץ מִיּוֹם רִאשׁוֹן. הַגָּה: וּמִשּׁוּם זֶה יֵשׁ לִזָּהֵר

א מִשְׁנָה סֻכָּה כ״ט (ע״ב) ל״ב (ע״ב) ל״ג (ע״ב) ל״ד (ע״ב). ב שָׁם בַּגְּמָרָא (ל.) וּכְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי. ג הָרַ״ן שָׁם (יג: ד״ה ולענין) מַהַיְרוּשַׁלְמִי (פ״ג ה״א) וְכֵן כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה הא) דְּמַשְׁמַע כֵּן שָׁם בַּגְּמָרָא ל׳ (ע״ב). ד שָׁם. ה אָרְחוֹת חַיִּים (סי׳ ט).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לִגָּדֵל דְּאִית בֵּהּ תַּרְתֵּי פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר וּבֹסֶר עַיֵּן שָׁם. וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ג) כָּתַב דְּכֵן מוּכָח מִתּוֹסָפוֹת דַּף ל״ו (ע״א ד״ה אתרוג הבוסר) וְגַם בְּכַפֹּת תְּמָרִים (לא: ד״ה כתבו התוס׳) הִשִּׂיג עַל הַבֵּית יוֹסֵף בָּזֶה וְעַיֵּן בִּרְכֵּי יוֹסֵף לְיַשֵּׁב קְצָת וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת תֻּמַּת יְשָׁרִים סִימָן ח׳. וּמַה שֶּׁכָּתַב בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁאֲפִלּוּ גָּדוֹל כָּל שֶׁהוּא כָּשֵׁר עַיֵּן לְבוּשׁ וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לא) פֵּרוּשׁ הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַ״ן (יח. ד״ה מתני׳ ובגדול) אַף שֶׁצָּרִיךְ לִטֹּל עַל כְּתֵפָיו יָצָא כֵּיוָן שֶׁהָאַרְבָּעָה מִינִים אֵין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ כֻּלָּם יָכוֹל לִטֹּל הַלּוּלָב וְאַחַר כָּךְ הָאֶתְרוֹג וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תרנ״א סָעִיף י״ב:

א [בשו״ע] **פְּסוּלִים בְּגָזוּל וּבְגָנוּב.** וְעַיֵּן בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ (פ״ח ה״א ד״ה ודע שזה) שֶׁנִּסְתַּפֵּק בְּגָזֵל מִדִּבְרֵיהֶם כְּגוֹן מְצִיאַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, וְדַעְתּוֹ נוֹטָה דְּלֹא יָצָא מִשּׁוּם מִצְוָה הַבָּא בַּעֲבֵרָה עַיֵּן

בַּאֵר הֵיטֵב

דְּשֶׁמָּא יִהְיֶה נִשְׁאָר יָרֹק עַיֵּן שָׁם. וְהַבַּ״ח (סי״ב) כָּתַב דְּאֵין הָכְשֵׁר אֶלָּא אַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה כֻּלּוֹ מַרְאֵה אֶתְרוֹג מִשּׁוּם הִדּוּר דְּלֹא כְּמִנְהַג הָעוֹלָם שֶׁמַּכְשִׁירִים בְּמִקְצָתוֹ עַיֵּן שָׁם. וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כג) וְטַ״ז (ס״ק יח) חָלְקוּ עַל הַבַּ״ח וְדַעְתָּם כְּדַעַת מַהֲרִי״ל וְלָכֵן אֵין לִסְתֹּר הַמִּנְהָג עַיֵּן שָׁם:

א (א׳) **כָּשֵׁר.** אֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן, מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט):

(ז) **בִּשְׁאָר.** אִם הוּא אַחַר יֵאוּשׁ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג):

בֵּאוּר הֲלָכָה

צְבִי דְּאֵין כַּוָּנַת הַתּוֹסָפוֹת כֵּן עַיֵּן שָׁם. וְהִנֵּה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה הַכַּוָּנָה בְּדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם סְבָרָתוֹ נִמְצָא בְּשִׁבֳּלֵי הַלֶּקֶט (סי׳ שסא) שֶׁלְּפָנֵינוּ בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שְׁלֹמֹה דְּמִשּׁוּם שֶׁסּוֹפוֹ לִגָּדֵל הוּא חֲשִׁיב אֲפִלּוּ כְּפוֹל הַלָּבָן עַיֵּן שָׁם, אָכֵן לְדִינָא אֵין לָנוּ לָזוּז מִפְּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ:

א * **כָּל הָאַרְבָּעָה מִינִים פְּסוּלִים וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״א). **וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן י״א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ״ז וְשַׁיָּךְ לְעִנְיָנֵנוּ גַּם כֵּן:**

* **בְּגָזוּל וּבְגָנוּב. בֵּין מִיִּשְׂרָאֵל וּבֵין מִנָּכְרִי, וְלָכֵן מִי שֶׁגָּנַב אֶחָד מֵהַמִּינִים מֵהַנָּכְרִי פָּסוּל וְאֵינוֹ יוֹצֵא בּוֹ עַד שֶׁיְּשַׁלֵּם הַדָּמִים לִבְעָלָיו. וּבְגָנַב וְגָזַל וְשִׁלֵּם לְבַסּוֹף וּפִיֵּס לְבַעַל הַגִּנָּה אִם יָצָא לְמַפְרֵעַ, עַיֵּן סִימָן תרנ״ח בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה סָעִיף קָטָן (ג׳) [ב׳] וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ט״ו:**

* **כְּגוֹן גָּזַל לוּלָב וְשִׁפָּהוּ וְכוּ׳. דִּין זֶה הוּא לְכֻלֵּי עָלְמָא,** דְּהַיְנוּ אֲפִלּוּ לְדַעַת הַמְחַבֵּר דְּסוֹתֵם בְּסוֹף הַסָּעִיף דְּלַגַּנָּב וְגַזְלָן עַצְמוֹ פָּסוּל הַלּוּלָב אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר הַיָּמִים דְּלֹא בָּעִינַן לָכֶם, וּפְסוּלוֹ הוּא מִשּׁוּם מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה, הָכָא שָׁאנֵי, דְּשָׁם כֵּיוָן שֶׁהַחֵפֶץ עַתָּה בְּשָׁעָה שֶׁיּוֹצֵא בּוֹ אֵינוֹ שֶׁלּוֹ רַק שֶׁל הַנִּגְזָל מִקְּרֵי מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה הַיְנוּ שֶׁבְּעֵת קִיּוּם הַמִּצְוָה חֵפֶץ שֶׁל גָּזֵל בְּיָדוֹ, דְּהָא אִלּוּ הָיוּ תּוֹבְעִים אוֹתוֹ בְּדִין הָיָה מְחֻיָּב לְהַחֲזִיר אוֹתוֹ הַחֵפֶץ עַצְמוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּקַנְיֵהּ בְּשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה וְאֵינוֹ מְחֻיָּב לְהַחֲזִיר הַחֵפֶץ אֶלָּא דָּמִים בְּעָלְמָא נִמְצָא שֶׁכָּעֵת אֵין הַחֵפֶץ שֶׁל הַנִּגְזָל אֶלָּא שֶׁלּוֹ (וְאֵין הָעַוְלָה עָלָיו רַק עַל זְמַן הַקּוֹדֵם שֶׁגְּזָלוֹ) לֹא מִקְּרֵי מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה, וְרַק לְעִנְיַן בְּרָכָה דְּאִית בָּהּ הַזְכָּרַת שֵׁם שָׁמַיִם מַחְמְרִינַן טְפֵי כֵּיוָן דְּמֵעִקָּרָא בָּא הַחֵפֶץ לְיָדוֹ בִּגְזֵלָה:

* **וּמִיהוּ לֹא יְבָרֵךְ. וְאִם עָבַר וּנְטָלוֹ אֵין צָרִיךְ לִטֹּל שׁוּב לוּלָב אַחֵר, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ עָלָיו,** דְּכֵיוָן דְּמִדִּינָא יָצָא בִּנְטִילָה רִאשׁוֹנָה שׁוּב הָוֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה [בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ג)]:

* **אֲבָל לַאֲחֵרִים כָּשֵׁר. וְאֵין הַיּוֹרֵשׁ בִּכְלָל זֶה,** דְּיוֹרֵשׁ לֹא מִקְּרֵי שִׁנּוּי רְשׁוּת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְהִתְגַּדֵּל יוֹתֵר, אֲפִילוּ הָכִי פָּחוֹת מִשִּׁעוּר זֶה לֹא חֲשִׁיב גְּמַר פֵּירָא, אֲבָל אִם יֵשׁ בּוֹ הַשִּׁעוּר (עט) חֲשִׁיב כְּפֵירֵי (פ) אַף שֶׁהוּא עֲדַיִן בֹּסֶר שֶׁסּוֹפוֹ לְהִתְגַּדֵּל יוֹתֵר: (סז) **כָּשֵׁר.** וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא יָרֹק כְּכַרְתִּי, דְּאָז לֹא חֲשִׁיב גְּמַר פֵּירָא כָּל שֶׁאֵינוֹ חוֹזֵר לְמַרְאֵה אֶתְרוֹג וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף כ״א: (סח) **כָּל שֶׁהוּא.** הַיְנוּ (פא׳) אֲפִלּוּ הוּא גָּדוֹל שֶׁמְּבִיאוֹ עַל כְּתֵפוֹ גַּם כֵּן יָצָא, (פז) כֵּיוָן שֶׁהָאַרְבָּעָה מִינִים כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ כֻּלָּם אֵין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה, יָכוֹל לִטּוֹל הַלּוּלָב וְאַחַר כָּךְ הָאֶתְרוֹג:

כָּתַב הַסְּמַ״ג (עשין מד): אָסוּר לְזַלְזֵל אֶתְרוֹג וּשְׁאָרֵי מִצְוֹת שֶׁהָעַכּוּ״ם מוֹכְרִים, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. כְּלוֹמַר שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן לָהֶם מְעַט יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶן. (וְלֹא הַרְבֵּה, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ל״ט סָעִיף ז׳ עַיֵּן שָׁם) וְכַוָּנַת הַסְּמַ״ג דְּאֵין לְזַלְזֵל, דְּאַתָּה מַכְשִׁילוֹ לֶעָתִיד לָבוֹא, שֶׁלֹּא יְבִיאֵם בְּפַעַם אַחֶרֶת לִקְנוֹת מִיָּדוֹ [אַחֲרוֹנִים]:

א (א) **בְּגָזוּל וּבְגָנוּב.** דִּכְתִיב (ויקרא כג מ) ׳וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׳ וְגוֹ׳, וְהַאי לָכֶם מִשֶּׁלָּכֶם הוּא: (ב) **לְאַחַר יֵאוּשׁ.** דְּיֵאוּשׁ כְּדִי לֹא קָנֵי. וְהִנֵּה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן בְּוַדַּאי לְכֻלֵּי עָלְמָא לֹא יָצָא מִן הַתּוֹרָה, וּלְעִנְיַן שְׁאָר הַיָּמִים יְבֹאַר לְקַמָּן (ס״ה): (ג) **בְּלֹא סִיּוּעַ הַמִּצְוָה.** פֵּרוּשׁ שֶׁהַקִּנְיָן שֶׁקָּנָה אוֹתוֹ הוּא נַעֲשָׂה קוֹדֶם קִיּוּם הַמִּצְוָה, לְאַפּוּקֵי אִם הוּא עַל יְדֵי הַמִּצְוָה שֶׁל נְטִילַת הַלּוּלָב, כְּגוֹן שֶׁמָּכְרוּ לוֹ בְּאֹפֶן שֶׁקְּנָאוֹ (בִּמְשִׁיכָה) [בְּהַגְבָּהָה], וְהִגְבִּיהוֹ לְמִפַּק בֵּהּ, אִם כֵּן עַל יְדֵי הַמִּצְוָה נַעֲשָׂה הַקִּנְיָן, וְלֹא יָצָא דְּהָוְיָא לָהּ מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה, אֶלָּא צָרִיךְ לְהַגְבִּיהוֹ אַחַר כָּךְ פַּעַם שֵׁנִי לָצֵאת בּוֹ [לְבוּשֵׁי שְׂרָד]: (ד) **גָּזַל לוּלָב וְשִׁפָּהוּ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּבְעֵת שֶׁגְּזָלוֹ לֹא הָיָה עֲדַיִן מְתֻקָּן כָּרָאוּי שֶׁנּוּכַל לִקְרוֹא עָלָיו שֵׁם לוּלָב, וְהוּא תִּקְּנוֹ בְּשִׁפּוּי שֶׁלּוֹ, (א׳) דְּעַל יָדוֹ נִקְרָא שְׁמוֹ לוּלָב: (ה) **כָּשֵׁר, דְּקַנְיֵהּ בְּשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה.** וְזֶה מְהַנֵּי (ז) אֲפִלּוּ בְּלֹא יֵאוּשׁ, וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן כָּשֵׁר לָצֵאת בּוֹ, דְּלָכֶם קָרֵינָא בֵּהּ כֵּיוָן שֶׁקְּנָאָהּ, וְדָמִים בְּעָלְמָא הוּא חַיָּב לוֹ. וְהוּא הַדִּין הֵיכָא (ג) דְּהָוֵי יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת כְּגוֹן שֶׁהַגַּזְלָן מְכָרוֹ אוֹ נְתָנוֹ לְאַחֵר, אוֹתוֹ אַחֵר כָּשֵׁר לָצֵאת בּוֹ אֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן, דְּקָנָהוּ עַל יְדֵי שִׁנּוּי רְשׁוּת כֵּיוָן שֶׁכְּבָר הָיָה יֵאוּשׁ מִקֹּדֶם, וְשֶׁלָּכֶם קָרֵינָא בֵּהּ: (ו) **וּמִיהוּ לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו.** כֵּיוָן שֶׁמִּתְחִלָּה בְּגָזֵל בָּא לְיָדוֹ מַחְמְרִינַן לְעִנְיַן בְּרָכָה דְּאִית בָּהּ הַזְכָּרַת שֵׁם שָׁמַיִם. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) שֶׁדַּעְתּוֹ דְּדַוְקָא בְּלֹא יֵאוּשׁ, אֲבָל אִם הָיָה יֵאוּשׁ (ד) עִם הַשִּׁנּוּי מַעֲשֶׂה אוֹ עִם שִׁנּוּי הַשֵּׁם אוֹ עִם שִׁנּוּי רְשׁוּת מֻתָּר לְבָרֵךְ גַּם כֵּן, אָכֵן דַּעַת הַטַּ״ז לְעֵיל בְּסִימָן כ״ה (ס״ק יד) וְהַגְּרָ״א שָׁם [א]דִּבְכָל גַּוְנֵי לֹא יוּכַל לְבָרֵךְ. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן י״א סָעִיף ו׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וּלְעִנְיַן בְּרָכָה: (ז) **אֶלָּא לַגַּנָּב וְלַגַּזְלָן עַצְמוֹ.** מוּכָח מִזֶּה (ה) דְּדַעַת הַמְחַבֵּר דְּהַגַּזְלָן אֵינוֹ יוֹצֵא אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר הַיָּמִים דְּלֹא בָּעִינַן בְּהוּ לָכֶם, וְהַטַּעַם דְּהָוְיָא לָהּ מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה, וְאֵין נַפְקָא מִנָּהּ בָּזֶה בֵּין לִפְנֵי יֵאוּשׁ וּבֵין לְאַחַר יֵאוּשׁ: (ח) **חוּץ מִיּוֹם רִאשׁוֹן.** הִנֵּה מַאי דְּמַחְמְרִינַן לְגַבֵּי אֲחֵרִים, עַל כָּרְחָךְ אַיְרֵי לִפְנֵי יֵאוּשׁ וְלָכֶם אָמַר רַחֲמָנָא וְהַאי לָאו דִּידְהוּ הוּא [דְּאִי הָיָה יֵאוּשׁ מִקֹּדֶם אִם כֵּן אֶצְלָם הָוֵי לֵהּ יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת וְקִנְיָן גָּמוּר הוּא אֶצְלָם וְלָכֶם קָרֵינָא בְּהוּ] וַאֲפִלּוּ הָכִי בִּשְׁאָר הַיָּמִים לַאֲחֵרִים שָׁרִי, דִּסְבִירָא לְהוּ לְהַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא שַׁיָּךְ מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה לְגַבֵּי אֲחֵרִים שֶׁהֵם לֹא גְּזָלוּהוּ. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם הַמִּלְחֲמוֹת (יד:) שֶׁחוֹלֵק עַל זֶה, וְדַעְתּוֹ דְּאַף לְגַבֵּי אֲחֵרִים שֶׁהֵם לֹא גְּזָלוּהוּ, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן דְּהַחֵפֶץ לֹא נִקְנָה אֶצְלָם שֶׁהוּא לִפְנֵי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(עט) טַ״ז (ס״ק יט): (פ) כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר בַּטַּ״ז (שם) [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״י)]: (פא׳) גְּמָרָא (לד:): (פז) אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לא) בְּשֵׁם הָרַ״ן (יח. ד״ה מתני׳ ובגדול):

א (א׳) דִּמְבֹאָר בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ש״ס סָעִיף ו׳ **דַּוְקָא אִם עַל יְדֵי הַשִּׁפּוּי נִשְׁתַּנָּה שְׁמוֹ, אֲבָל בְּשִׁפּוּי בְּעָלְמָא לֹא קָנָה** [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״א) עַיֵּן שָׁם]: (ז) פּוֹסְקִים: (ג) מֵהַהוּא מַעֲשֶׂה דַּאֲוַנְכָּרֵי (ל.): (ד) כֵּן בֵּאֲרוּ הָאַחֲרוֹנִים דַּעְתּוֹ: (ה) וְאַף דְּלֹא נִזְכָּר זֶה כִּי אִם בְּדִבְרֵי הַיֵּשׁ אוֹמְרִים, מִכָּל מָקוֹם מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּהַיֵּשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר רַק לַאֲקוּלֵי אָתֵי דְּלַאֲחֵרִים כָּשֵׁר בִּשְׁאָר הַיָּמִים, אֲבָל לַגַּנָּב וְלַגַּזְלָן עַצְמוֹ דְּפָסוּל גַּם הוּא מוֹדֶה לָזֶה. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ה׳ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה (משנ״ב ס״ק ל, וביה״ל ד״ה מפני):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (ס״ה) כתב לגבי יאוש עם שינוי מעשה או שינוי השם שיש מחלוקת אם יברך עליה שספק ברכות להקל. ולגבי שינוי רשות כתב (ס״ו): אבל אם מכר וכו׳ אם כבר נתיאשו הבעלים קודם שמכר ונתן הרי כבר נקנית הגזילה להלוקח ביאוש ושינוי רשות וכו׳ ויצא בה ידי חובתו אף ביום הראשון ומותר לו לברך עליה וכו׳. אבל אם עדיין לא נתייאשו הבעלים ממנה, אין הלוקח יוצא בה ידי חובתו אף בשאר הימים לפי שהיא מצוה הבאה בעבירה, שהרי שלא כדין משתמש בה הלוקח, כיון שעדיין היא בחזקת הנגזל שהרי עדיין לא נתייאש ממנה. וכל זה כשמכר או נתן במתנה גמורה, אבל אם השאילה לאחר או נתנה לו במתנה על מנת להחזיר אין השואל יוצא בה ידי חובתו ביום הראשון שהרי אינה קנויה לו על ידי יאוש ושינוי רשות, כיון שהוא מחויב להחזירה להגזלן, אבל בשאר הימים יוצא בה ידי חובתו, שאין כאן מצוה הבאה בעבירה כיון שכבר נתייאשו הבעלים קודם שהשאילה לו, נמצא שאין על השואל שום חטא.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת לוּלָב סִימָן תרמט

(ג) [ג] (ט) *שֶׁלֹּא יִקְצֹץ הַיִּשְׂרָאֵל *בְּעַצְמוֹ אֶחָד מֵאַרְבָּעָה מִינִים שֶׁבַּלּוּלָב לְצֹרֶךְ לוּלָבוֹ, דְּקַרְקַע אֵינָהּ נִגְזֶלֶת, וּסְתָם כּוּתִים (ד) (י) גּוֹזְלֵי קַרְקַע הֵם, וְיָבֹא בִּגְזֵלָה לְיָדוֹ, *אֶלָּא (יא) יִקְצְצֶנּוּ (ה) כּוּתִי (יב) וְיִקְנֶה מֵהֶם (תשובת הרשב"א סימן (תתצ"ב) [תתנ"ב] הגהות אשר"י סוף פרק לולב הגזול (סי' ג)), וְאֵין חִלּוּק בָּזֶה *בֵּין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (יג) אוֹ חוּצָה לָאָרֶץ (אור זרוע (ח"ב סי' סו)). לוּלָב (יד) שֶׁאֲגָדוֹ כּוּתִי וַעֲשָׂאוֹ, כָּשֵׁר כְּמוֹ סֻכַּת כּוּתִי (מרדכי הלכות קטנות (סי' תתקמט)): **ב** (טו) [1]וְכֵן (ו) **שָׁאוּל בְּיוֹם**

ו מִשְׁנָה מ"א (ע"ב) וּבְרַיְיתָא שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) **שֶׁלֹּא יִקְצֹץ.** אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת כּוּתִי. וּבְאֶתְרוֹג בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִם קְצָצוֹ עַצְמוֹ הֲוָה לֵיהּ נִתְמָרַח בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַהֲוָה לֵיהּ טֶבֶל, תְּשׁוּבַת רַבִּי בְּצַלְאֵל סִימָן ב' וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): (ד) **גּוֹזְלֵי.** נִרְאֶה לִי דִּבְדִיעֲבַד כָּשֵׁר וּמְבָרֵךְ עֲלַיְיהוּ, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): (ה) **כּוּתִי.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁקּוֹצֵץ יִשְׂרָאֵל וְנוֹתֵן לַחֲבֵרוֹ שָׁרִי כֵּיוָן דְּהוּא לְאַחַר יֵאוּשׁ, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו), וְעַיֵּן סִימָן תרל"ז סָעִיף ג' מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם (סק"ב) בְּשֵׁם הַטַּ"ז (שם סק"ג). כָּתַב הַסְּמַ"ג (עשין מד) אָסוּר לְזַלְזֵל אֶתְרוֹג וּשְׁאָר מִצְוֹת שֶׁהָאֵינָם יְהוּדִים מוֹכְרִים, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, כְּלוֹמַר שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן לָהֶם יוֹתֵר מִכְּדֵי דְּמֵיהֶם, עַיֵּן סִימָן ל"ט סָעִיף ז'. מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן): **ב** (ו) **שָׁאוּל.** עַיֵּן סִימָן י"ד סָעִיף ג':

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שָׁם וֶהֱבִיאוֹ מַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"א): [ג] **שֶׁלֹּא.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב וְעַיֵּן בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק"ב) בְּשֵׁם הָרַדְבַּ"ז סִימָן תקי"ד מַתִּיר לְיִשְׂרָאֵל לְקַצֵּץ וְכָתַב דְּהָכִי עָבִיד מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם, וְטַעְמוֹ כֵּיוָן שֶׁבַּעַל הַקַּרְקַע יֵשׁ לוֹ שְׁטָר הֶעָשׂוּי בְּעַרְכָּאוֹת שֶׁל גּוֹיִם וּמַלְכָּא אֲמַר מַאן דְּאִית לֵיהּ דִּסְקָא לִיטוּל אַרְעָא, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא וְנִמְצֵאת הַקַּרְקַע שֶׁלּוֹ עַיֵּן שָׁם. וְהַבִּרְכֵּי יוֹסֵף שָׁם תָּמַהּ עַל הָאַחֲרוֹנִים שֶׁלֹּא זָכְרוּ מַה שֶּׁכָּתַב הַסְּמַ"ג בְּהִלְכוֹת מַעַשְׂרוֹת (עשין קלג) לְחַלֵּק בֵּין בִּזְמַנָּם לְבִזְמַנֵּנוּ דְּלָא שְׁכִיחִי שְׂדוֹת יִשְׂרָאֵל עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תרס"ד סָעִיף קָטָן ו' שֶׁהַטַּ"ז כָּתַב חִלּוּק זֶה מִדַּעְתּוֹ, וְעַיֵּן בְּחָק יַעֲקֹב סִימָן תנ"ד (סק"ו), וּבְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ הִלְכוֹת לוּלָב (פ"ח ה"א) הֵבִיא גַּם כֵּן דִּבְרֵי הַסְּמַ"ג בְּהִלְכוֹת גְּזֵלָה לְתָרֵץ קֻשְׁיוֹת הַטַּ"ז בְּדִבְרֵי הַסְּמַ"ג אֵלּוּ, וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת גְּאוֹנִים בָּתְרָאֵי סִימָן כ"ד. וְעַיֵּן בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק"ג) שֶׁכָּתַב אוֹתָן שֶׁלּוֹקְחִים הֲדַסִּים מֵאָרִיס שֶׁלֹּא בִּידִיעַת בַּעַל הַגַּן יֵשׁ לוֹמַר דְּיָדַע וּמָחִיל עַיֵּן שָׁם, וּבֶאֱמֶת אֵין צָרִיךְ לָזֶה כִּי אִם כְּשֶׁהַיִּשְׂרָאֵל קוֹצֵץ לְעַצְמוֹ, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יֵאוּשׁ, וְהַגֶּזֶל תַּחַת יָדָם הוּא, שַׁיָּךְ גַּבַּיְיהוּ גַּם כֵּן מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה, וְאֵינָם יוֹצְאִין בּוֹ, וְעַל כֵּן דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁלֹּא לְהָקֵל בָּזֶה. אֲבָל בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לִסְמוֹךְ לְהָקֵל כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים, דְּאַף לַגַּנָּב וְלַגַּזְלָן עַצְמוֹ דַּעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּבִשְׁאָר יָמִים יוֹצֵא בָּהֶן, עַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לִסְמוֹךְ עֲלַיְיהוּ לְגַבֵּי אַחֲרִינֵי, וְגַם הַגְּרָ"א בְּבֵאוּרוֹ (ו) מַשְׁמַע שֶׁמְּצַדֵּד לַהֲלָכָה כְּהַיֵּשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר. מִיהוּ כָּל זֶה הוּא רַק לְעִנְיַן לָצֵאת בּוֹ, אֲבָל לְבָרֵךְ עָלָיו גַּם לְהַגְּרָ"א אָסוּר לְבָרֵךְ עָלָיו, דְּהָא אֲפִילוּ הֵיכָא דְּהָוֵי יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת אָסוּר לְבָרֵךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב מִקֹּדֶם (סק"ו) וְכָל שֶׁכֵּן בְּזֶה: (ט) **שֶׁלֹּא יִקְצֹץ וְכוּ'.** בֵּאוּר הָעִנְיָן שֶׁלֹּא יִקְצֹץ מִקַּרְקַע שֶׁל נָכְרִי בְּעַצְמוֹ, וַאֲפִילוּ כְּשֶׁיִּתֵּן לוֹ הַנָּכְרִי (ז) רְשׁוּת, דְּשֶׁמָּא גָּזַל הַקַּרְקַע מִיִּשְׂרָאֵל, דִּסְתָם עַכּוּ"ם גּוֹזְלֵי קַרְקַע הֵם, וְקַיְימָא לָן דְּקַרְקַע אֵינָהּ נִגְזֶלֶת [הַיְינוּ (ח) שֶׁאֵינָהּ קְנוּיָה לְגַזְלָן בְּשׁוּם יֵאוּשׁ, דִּלְעוֹלָם בְּחֶזְקַת בְּעָלֶיהָ הָרִאשׁוֹנִים עוֹמֶדֶת, וּפֵרוֹת הַמְחֻבָּרִים לְקַרְקַע הֲרֵי הוּא כְּקַרְקַע], אֲבָל מִשֶּׁנִּתְלַשׁ הַפְּרִי הָוֵי גֶּזֶל, וְהַתּוֹלְשׁוֹ הוּא גּוֹזְלוֹ, לְפִיכָךְ לֹא יִקְצֹץ הַיִּשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ דְּיִהְיֶה הוּא הַגּוֹזֵל, אֶלָּא יִקְצְצֶנּוּ הָעַכּוּ"ם, וְיִהְיֶה אָז חָל הַיֵּאוּשׁ מִן הַבְּעָלִים הָרִאשׁוֹנִים עַל דָּבָר הַנִּתְלָשׁ, וְהוּא יִמְסֹר לְיַד יִשְׂרָאֵל, וְקָנָה הַיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם עַל יְדֵי יֵאוּשׁ שֶׁבְּיַד הָעַכּוּ"ם וְשִׁנּוּי רְשׁוּת שֶׁבְּיָדָן: (י) **גּוֹזְלֵי וְכוּ'.** וְכָל זֶה לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד כָּשֵׁר (ט) אִם הוּא בִּרְשׁוּת הָעַכּוּ"ם, וּמְבָרֵךְ עֲלַיְיהוּ, דְּמִסְּפֵיקָא לֹא חָיְישִׁינַן לִגְזוּלָה. וּמִי שֶׁגָּזַל עַל יְדֵי כִּבּוּשׁ מִלְחָמָה קַנְיֵיהּ, כִּדְאִיתָא בְּגִטִּין דַּף ל"ח (ע"א) [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה)]: (יא) **יִקְצְצֶנּוּ עַכּוּ"ם.** וְהוּא הַדִּין (י) כְּשֶׁקּוֹצֵץ יִשְׂרָאֵל וְנוֹתֵן לַחֲבֵרוֹ שָׁרִי כֵּיוָן דְּהָוֵי לְאַחַר יֵאוּשׁ: (יב) **וְיִקְנֶה מֵהֶם.** וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהַנָּכְרִי יִתֵּן לוֹ בְּמַתָּנָה שָׁרִי דְּהָוֵי לֵיהּ יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת, (יא) וְיוּכַל גַּם כֵּן לְבָרֵךְ לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּאַף דְּכָתַבְנוּ לְעֵיל (סק"ו) דַּעַת הַטַּ"ז וְהַגְּרָ"א דְּעַל יְדֵי יֵאוּשׁ וְשִׁנּוּי רְשׁוּת אָסוּר לְבָרֵךְ, הַיְינוּ דַּוְקָא בְּגֶזֶל וַדַּאי, אֲבָל הָכָא (יב) דַּחֲשָׁשָׁא בְּעָלְמָא הוּא דְּשֶׁמָּא גָּזַל הָעַכּוּ"ם הַקַּרְקַע, לֹא חָיְישִׁינַן בָּזֶה הֵיכָא דִּכְבָר קָנָה מִדִּינָא: (יג) **אוֹ חוּצָה לָאָרֶץ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (יג) אַף עַל פִּי שֶׁשָּׁם הַקַּרְקָעוֹת רֻבָּן שֶׁל עַכּוּ"ם הֵם מֵעוֹלָם, וְאִם גְּזָלוֹ מֵעַכּוּ"ם גְּזָלוֹ, אֲפִילוּ הָכִי אָסוּר דְּגֶזֶל עַכּוּ"ם גַּם כֵּן אָסוּר: (יד) **שֶׁאֲגָדוֹ עַכּוּ"ם וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל גַּב דִּלְכַתְּחִלָּה מִצְוָה לְאָגְדוֹ (יד) מִשּׁוּם נוֹי מִצְוָה, מִכָּל מָקוֹם כָּשֵׁר עַל יְדֵי עַכּוּ"ם. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) שֶׁדַּעְתּוֹ דִּלְכַתְּחִלָּה לֹא יֶאֱגְדֶנּוּ, וְהַטַּעַם דְּכָל שֶׁאֵינוֹ מְחֻיָּב בַּדָּבָר אֵינוֹ רַשַּׁאי לְתַקְּנוֹ, וּמִטַּעַם זֶה (טו) גַּם אִשָּׁה לֹא תֶּאֱגֹד הַלּוּלָב לְכַתְּחִלָּה [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן י"ד (סק"ג)]. וְעַיֵּן שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה להצריך אנשים) שֶׁבֵּרַרְנוּ דְּמִדִּינָא אֵין חֲשָׁשׁ בַּדָּבָר, וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לִזָּהֵר בָּזֶה. וְדַוְקָא בָּאֶגֶד הַתַּחְתּוֹן שֶׁשָּׁם אוֹגֵד כָּל הַמִּינִים בְּיַחַד, דְּשָׁם עִקַּר מִצְוַת אֶגֶד, אֲבָל בְּמַה שֶּׁאוֹגְדִים לְמַעְלָה בָּזֶה אֵין קְפִידָא [בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (ס"ק יד)]: **ב** (טו) **וְכֵן שָׁאוּל וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) וּפְרִי מְגָדִים, וְתֹכֶן דִּבְרֵיהֶם דְּוַדַּאי לְכַתְּחִלָּה טוֹב

בֵּאוּר הֲלָכָה

כַּמְבֹאָר בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט (סי' שנג ס"ד) [פְּרִי מְגָדִים (א"א סק"א)]:

* **שֶׁלֹּא יִקְצֹץ וְכוּ'.** עַיֵּן לְקַמֵּהּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בעצמו) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים לְעִנְיַן זְמַנֵּנוּ. **וְהִנֵּה בַּעֲרָבוֹת נוֹהֲגִין בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַשַּׁמָּשִׁים הוֹלְכִין בְּעַצְמָן לִפְנֵי חַג הַסֻּכּוֹת וְקוֹצְצִין עֲרָבוֹת הַרְבֵּה לְצֹרֶךְ הַקְּהִלָּה וּמָצוּי הוּא שֶׁאֲפִלּוּ רְשׁוּת אֵין נוֹטְלִין לָזֶה מִן בַּעַל הַשָּׂדֶה. וְאֵינִי מִדַּיֵּן לְעִנְיַן הַשַּׁמָּשִׁים גּוּפָא כִּי אִם לְעִנְיַן הַקָּהָל אֵיךְ יוֹצְאִים בָּזֶה בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן דְּבָעִינַן לָכֶם, וְאֵין לְהָקֵל מִשּׁוּם דְּהָוֵי יֵאוּשׁ בְּיַד הַשַּׁמָּשִׁים וְשִׁנּוּי רְשׁוּת בְּיַד הַקּוֹנֶה, דְּזֶה אֵין שַׁיָּךְ רַק לְעִנְיַן אֲוַנְכְּרֵי דְּמַיְיתֵי בַּגְּמָרָא (ל.) דְּשָׁם הָיְתָה הַקַּרְקַע גְּזוּלָה מִכְּבָר וּבְוַדַּאי כְּבָר נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים, אֶלָּא מִשּׁוּם דְּקַרְקַע אֵינָהּ נִגְזֶלֶת לֹא חָל הַיֵּאוּשׁ עַד עַתָּה שֶׁקָּצְצוּ וְנַעֲשָׂה תָּלוּשׁ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ שֶׁלֹּא יָדַע בַּעַל הַשָּׂדֶה כְּלָל בְּעֵת הַקְּצִיצָה לֹא שַׁיָּךְ יֵאוּשׁ, וְאַף דְּיִתְיָאֵשׁ לְבַסּוֹף כְּשֶׁיִּוָּדַע לוֹ הָוֵי יֵאוּשׁ שֶׁלֹּא מִדַּעַת וְלֹא הָוֵי יֵאוּשׁ, וְלֹא נִשְׁאַר כִּי אִם שִׁנּוּי רְשׁוּת לְבַד וְלֹא קָנָה. וְעַל כֵּן לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֵין לְהָקֵל כִּי אִם כְּשֶׁנּוֹטֵל רְשׁוּת מִבַּעַל הַשָּׂדֶה אוֹ מִן הַשּׁוֹמֵר שָׁם, אוֹ שֶׁיָּדוּעַ שֶׁהַמָּקוֹם הַזֶּה הוּא מְקוֹם הֶפְקֵר לַכֹּל:**

* **בְּעַצְמוֹ. לְפִי זֶה לֹא יָקֹץ הַיִּשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ אֲפִלּוּ מִשָּׂדֶה שֶׁל עַצְמוֹ כְּשֶׁנִּקְנָה שָׂדֶה זוֹ מֵעַכּוּ"ם, אֶלָּא יַנִּיחַ לְנָכְרִי לָקֹץ וִיקַבֵּל מִמֶּנּוּ. אָכֵן כְּבָר הֵבִיא הַבִּרְכֵּי יוֹסֵף** (סק"ב) בְּשֵׁם סֵפֶר (הַתְּרוּמוֹת) [הַתְּרוּמָה] (הל' ארץ ישראל) וְהַסְּמַ"ג (עשין קלג) וְהָרַדְבַּ"ז (ח"א סי' תקיד) **דְּבִזְמַנֵּנוּ לֹא אָמְרִינַן נָכְרִים גּוֹזְלֵי אַרְעָא הֵם,** וְכֵן הֶעֱלָה גַּם הַטַּ"ז בְּסִימָן תרס"ד (סק"ו) עַיֵּן שָׁם. **וְלָכֵן אֶצְלֵנוּ שֶׁאֵין מֻחְזָקִים הַנָּכְרִים לִגְזֹל קַרְקָעוֹת מִיִּשְׂרָאֵל וְגַם כָּל הַקַּרְקָעוֹת מֻחְזָקִים לְבַעֲלֵיהֶם עַל פִּי דִינָא דְּמַלְכוּתָא אֶפְשָׁר לְהָקֵל בָּזֶה שֶׁיָּקֹץ הַיִּשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ מִשְּׂדֵה עַכּוּ"ם בִּרְשׁוּתוֹ [בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב** (סק"ז)]. וְהִנֵּה כָּל זֶה כָּתַב הַבִּכּוּרֵי יַעֲקֹב בִּזְמַנּוֹ, **אֲבָל בִּזְמַנֵּנוּ לְפִי מַה שֶּׁמָּצוּי הַפְּרָעוֹת יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן מְאֹד בָּזֶה, וְתָלוּי לְפִי הַמָּקוֹם:**

* **אֶלָּא יִקְצֶצֶנּוּ עַכּוּ"ם וְכוּ'. כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים** (מש"ז סק"ג) **אוֹתָם הַלּוֹקְחִים מִן הָאָרִיס שֶׁלֹּא בִּידִיעַת בַּעַל הַגָּן יֵשׁ לוֹמַר דְּיָדַע וּמָחִיל וְלֵית בְּהוּ מִשּׁוּם גָּזֵל,** עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. **וּבְבִכּוּרֵי יַעֲקֹב** (ס"ק יא) **מְפַקְפֵּק בָּזֶה מְאֹד, דְּהַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁבִּסְתָמָא אֵינוֹ מוֹחֵל, דְּלוּלָבִים וַהֲדַסִּים הֵם דְּבָרִים חֲשׁוּבִים בִּמְדִינוֹתֵינוּ** וְאֵינָם נִמְצָאִים אֶלָּא בְּגִנּוֹת הַשָּׂרִים, וְכֵיוָן שֶׁכֵּן אַף שֶׁלֹּא יָדַע שֶׁגָּזַל מִמֶּנּוּ מִכָּל מָקוֹם הָוֵי יֵאוּשׁ שֶׁלֹּא מִדַּעַת דְּהִלְכְתָא כְּאַבַּיֵי, וְשִׁנּוּי רְשׁוּת לְבַד הֲלֹא לֹא קָנָה, **לָכֵן צָרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא לִקְנוֹת מֵהָאָרִיסִים שֶׁלֹּא מִדַּעַת בַּעֲלֵי הַגִּנּוֹת דְּלֹא מִקְּרֵי לָכֶם בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וְגַם בִּשְׁאָר הַיָּמִים הָוֵי מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה דְּגֶזֶל נָכְרִי אָסוּר,** עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

* **בֵּין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ד) **שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת רַבִּי בְּצַלְאֵל** (סי' ב) **דִּבְאֶתְרוֹג בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִם קְצָצוֹ בְּעַצְמוֹ לְבַד הָאִסּוּר הָאָמוּר פֹּה יֵשׁ עוֹד אִסּוּר אַחֵר דַּהֲוָה לֵיהּ נִתְמָרַח בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְהָוֵי טֶבֶל, וּבְטֶבֶל יֵשׁ מַחֲלֹקֶת בַּפּוֹסְקִים אִם יוֹצֵא בּוֹ, עַיֵּן בְּרַ"ן** (יז. ד"ה של). **וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים** (א"א סק"ד) **שֶׁנִּרְאֶה מִדְּבָרָיו דִּלְעִנְיַן גָּזוּל אֲפִלּוּ עֲדַיִן לֹא קָנָה יִשְׂרָאֵל מֵעַכּוּ"ם מִכָּל מָקוֹם לֹא יִקְצֹץ יִשְׂרָאֵל לָצֵאת בּוֹ שֶׁהוּא הַגּוֹזֵל, אֲבָל לְעִנְיַן מָרוּחַ בְּיַד יִשְׂרָאֵל**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) וְהָרְאָיָה שֶׁהֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) מֵהַגְּמָרָא (ל.) דָּחוּהוּ בְּדָגוּל מֵרְבָבָה וְהַגְּרָ"א: (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ח) רַשִׁ"י (ל: ד"ה וקרקע): (ט) פָּשׁוּט, דְּאִי לָאו הָכִי קַיְימָא לָן גְּנֵבַת עַכּוּ"ם אֲסוּרָה: (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו), וְכֵן הוּא בִּגְמָרָא: (יא) אַחֲרוֹנִים: (יב) הַגְּרָ"א לְעֵיל בְּסִימָן י"א (ס"ו). וְהָא דְּחָשַׁשׁ רַב הוּנָא לָזֶה הַיְינוּ לְעִנְיַן לָצֵאת יְדֵי הַמִּצְוָה חָיְישִׁינַן אַף מִסְּפֵיקָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן בְּרָכָה בִּגְזֵלָה דְּאַסְמַכְתָּא בְּעָלְמָא, וּבְמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁכְּבָר קָנָה אַף לָצֵאת יְדֵי חוֹבַת הַמִּצְוָה [שָׁם בְּהַגְּרָ"א]: (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) וְכֵן הוּא בְּאוֹר זָרוּעַ (סי' שו): (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) וְהַגְּרָ"א: (טו) **וְהוּא הַדִּין קָטָן פָּחוֹת מִשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים, וְאִם אֲגָדוֹ אִם אֶפְשָׁר יַתִּירֶנּוּ וִיאַגְּדֶנּוּ שֵׁנִית** [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah